

חוני המעגל ונכדיו- מקורות

משנה מסכת תענית פרק ג משנה ח

[ד] על כל צרה שלא תבא על הצבור מתריעין עליהן חוץ מרוב גשמים

מעשה שאמרו לו לחוני המעגל התפלל שירדו גשמים אמר להם צאו והכניסו תנורי פסחים בשביל שלא ימוקו התפלל ולא ירדו גשמים

מה עשה עג עוגה ועמד בתוכה ואמר לפניו רבונו של עולם בניך שמו פניהם עלי שאני כבן בית לפניך נשבע אני בשמך הגדול שאיני זו מכאן עד שתרחם על בניך התחילו גשמים מנטפין

אמר לא כך שאלתי אלא גשמי בורות שיחין ומערות התחילו לירד בזעף אמר לא כך שאלתי אלא גשמי רצון ברכה ונדבה ירדו כתיקנן עד שיצאו ישראל מירושלם להר הבית מפני הגשמים באו ואמרו לו כשם שהתפללת עליהם שירדו כך התפלל שילכו להן אמר להן צאו וראו אם נמחת אבן הטועים

שלח לו שמעון בן שטח אלמלא חוני אתה גוזרני עליך נידוי אבל מה אעשה לך שאתה מתחטא לפני המקום ועושה לך רצונך כבן שהוא מתחטא על אביו ועושה לו רצונו ועליך הכתוב אומר (משלי כ"ג) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך :

תלמוד בבלי מסכת תענית פרק ג - סדר תעניות אלו [דף יח עמוד ב]

תרגום:

בן בנו של חוני המעגל, אבא חלקיה שמו. פעם אחת שלחו רבותינו זוג של רבנים אצלו לבקש רחמים על הגשם.

הלכו לביתו ולא מצאוהו : מצאוהו שהיה עורך בשדה. נתנו לו שלום ולא הסביר להם פנים. לפנות ערב כשבא, לקח את הזרדים על כתף אחת והגלימה על כתיפו השנייה. כל הדרך לא נעל נעליו. כשהגיע למים נעל נעליו. כשהגיע לקוצים הרים את לבושו. כשהגיע לעיר יצאה אשתו לפניו כשהיא מקושטת. כשהגיע לשער נכנסה היא ראשונה, ואחר הוא נכנס. ישב לאכול, לכרוך את הפת, ולא אמר להם לרבותינו אכלו. חלק את הפת, נתן לגדול אחד ולקטן שנים.

אמר לה לאשתו: אני יודע שרבותינו באו בגלל הגשם. נקום ונעלה לגג ונבקש רחמים אולי יתרצה הקב"ה והגשם יבא. עמד הוא בפינה זו ואשתו בפינה אחרת. קדם עלה ענן מעל לפינתה של אשתו. ירד בא הגשם.

אמר להם מדוע באו רבותינו? אמרו: רבותינו שלחו אצל האדון לבקש רחמים שיביא את הגשם. אמר להם: ברוך המקום שלא הצריך אתכם לאבא חלקיה. אמרו לו: אנו יודעים שהגשם מחמת האדון בא אלא יאמר לנו האדון אלה הדברים שתמוהים לנו.

כשנתתי לך שלום מה הסיבה שלא החזיר לי האדון פניו?

אמר לו: שכיר יום הייתי. אמרתי (לי) לא אתבטל.

ומה הסיבה שהאדון נשא את הזרדים על כתף אחת ואת הגלימה על הכתף השנייה?

אמר לו: טלית שאולה היתה. לאלה שאולה לי ולא לה לא שאולה לי.

מה הסיבה שכל הדרך לא נעל נעליים, כשהגיע למים נעל נעליים?

אמר לו: כל הדרך אני רואה, במים איני רואה.

מה הסיבה שכשהגיע לקוצים הגביהו ללבשו?

אמר זה מתרפא וזה איננו מתרפא.

מה הסיבה שיצאה אשתו של מר לקראתו כשהיא מקושטת?

שלא אתן עיני באישה אחרת.

ומה הסיבה נכנסה היא ראשונה והאדון נכנס אחריה?

אמר להם: שאינכם בדוקים לי.

ומה הסיבה לא אמר לנו האדון אכלו?
שאיך הרבה לחם ואמרתי) לי לא אחזיק בהם ברבותינו טובת חינם.
ומה הסיבה נתן האדון אחד לגדול ושנים לקטן?
אמרתי (לי) זה עומד בבית וזה עומד בבית הכנסת.
ומה הסיבה שהעננים הקדימו בפינה שאשתו עמדה (שם) לפינה של מר?
משום שהאשה מצויה בבית ומקרבת) הנאתם) את ההנאה.

תרגום:

חנן הנחבא בן בתו של חוני המעגל. כשהעולם היה צריך גשם שלחו רבותינו תינוקות של בית רבן אצלו ואמרו לו אבא אבא תן לנו גשם. אמר לפניו: רבונו של עולם עשה בשביל אילו שאין מכירים בין חנן לאביהם שבשמים. בא הגשם.

ומדוע קוראים לו חנן הנחבא? שהחביא עצמו בבית הכסא